

T | Ý | D | E | N | V | I | T

TÝDEN VĚDY A TECHNIKY

18

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY

5-11/11/2018

/ dny otevřených dveří / přednášky / výstavy /

/ vědecké kavárny / science show / workshopy /

WWW.TYDENVEDY.CZ

T | Ý | D | E | N | V | I | T

NA CESTĚ KOLEM SVĚTA PŘED STO LETY

FOTOGRAFIE GEOGRAFA
JIŘÍHO DANEŠE

WORKSHOP 5. 11. 2018

LENKA LESENSKÁ, PETRA
TOMSOVÁ, TOMÁŠ W. PAVLÍČEK

múa MASARYKŮV ÚSTAV
A ARCHIV AV ČR, v.v.i.

KDO BYL JIŘÍ DANEŠ?

geograf

geomorfolog

cestovatel

1880–1928

univerzitní profesor

generální konzul ČSR v Sydney

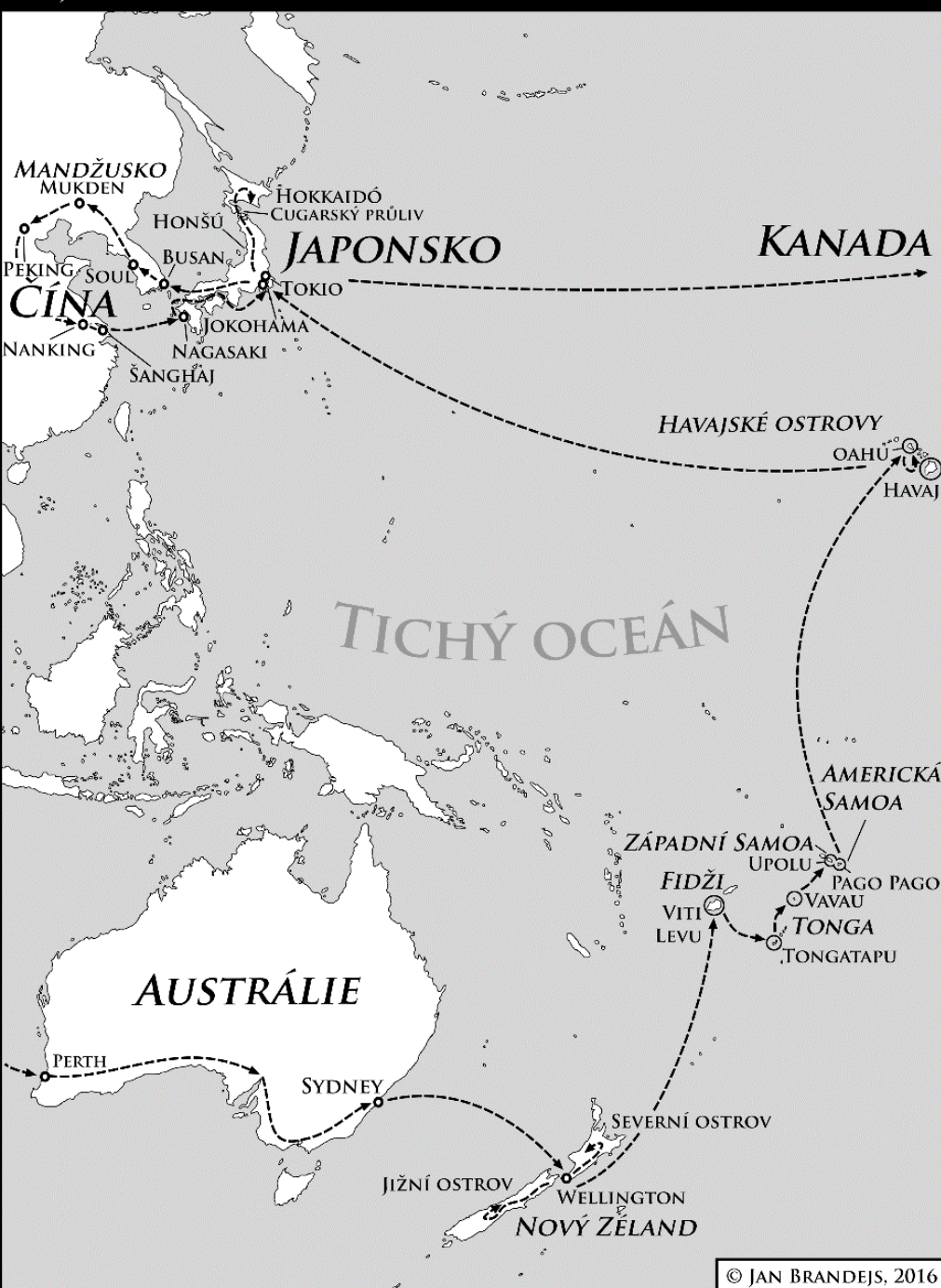
děkan Přírodovědecké fakulty UK

vědec

fotograf-amatér

autor mnoha odborných prací a dvou cestopisů

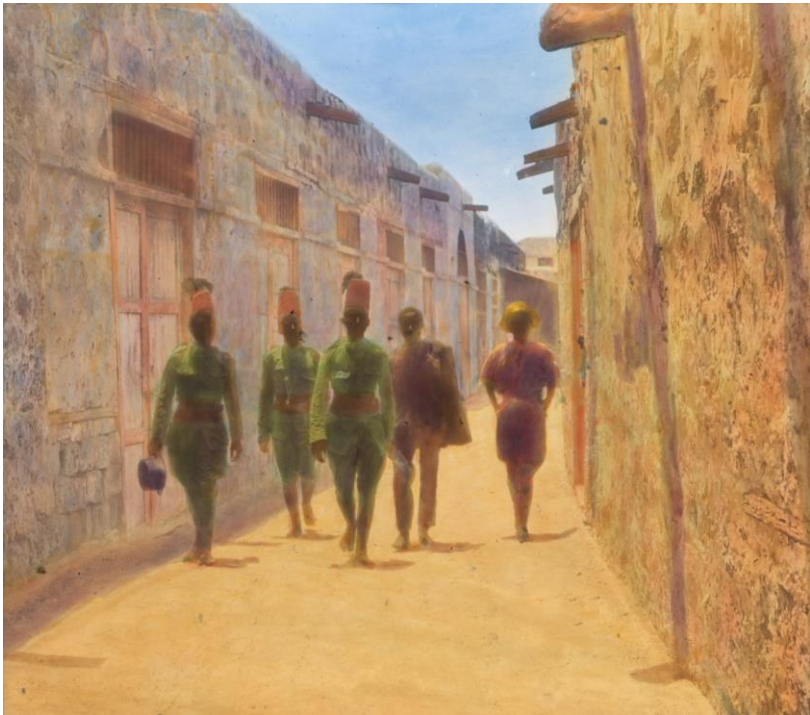
CESTY JIŘÍHO DANEŠE

- Výzkumné cesty po Evropě, zejm. oblast **Balkánu**
- Geologické kongresy a výpravy do zámoří: **USA, Mexiko, Kuba, Jamajka, ...**
- 1909–1910 **Jáva a Austrálie** s botanikem Karlem Dominem

CESTA KOLEM SVĚTA

- 1920 cesta do **Austrálie** s manželkou; 1920–1923 konzulem v Sydney; výpravy na **Novou Guineu** a **Tasmánii**
- 1923 půlroční zpáteční cesta – **Nový Zéland, Fidži, Tonga, Západní Samoa, Americká Samoa, Havajské ostrovy, Japonsko, Čína, Kanada**

FOTOGRAFIE Z CESTY KOLEM SVĚTA

Eritrea (Afrika)

Austrálie

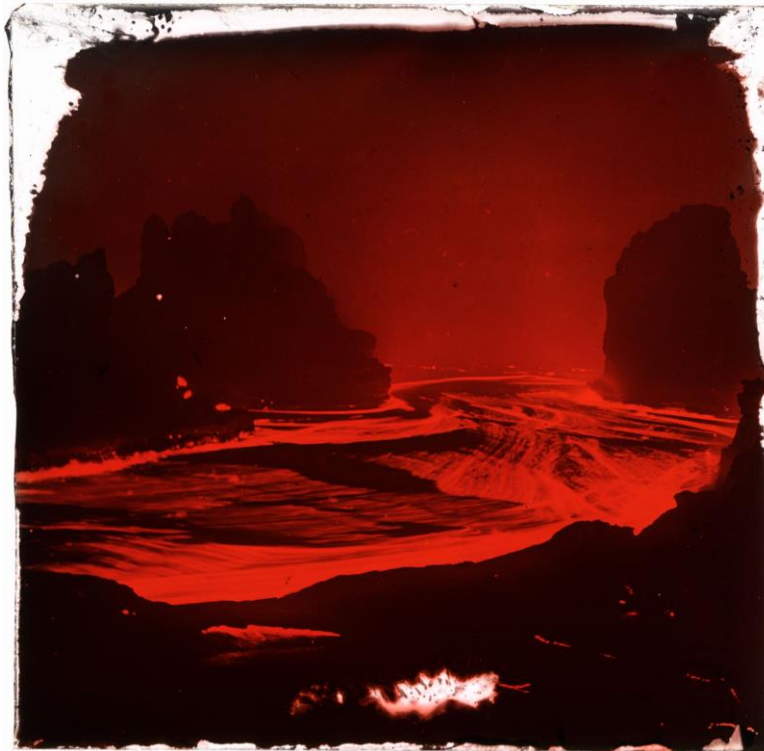

Nová Guinea

FOTOGRAFIE Z CESTY KOLEM SVĚTA

Západní Samoa

Havaj

Japonsko

DANEŠOVA FOTOSBÍRKA

1966 Ústřední archiv ČSAV kupuje část fotografické sbírky:

- 2130 skleněných želatinových negativů
- 1875 kolorovaných a 788 černobílých skleněných diapozitivů
- 1353 fotografií na papírové podložce

Uložení: dřevěné krabice a kufry

Část původní sbírky již dříve v dalších institucích:

Náprstkovo muzeum Národního muzea, Národopisné oddělení NM, Katedra kartografie PŘF UK, Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně

DŮSLEDKY POVODNÍ V ROCE 2002

Poničena knihovna a 114 archivních fondů, zejména fotografické sbírky – poškozeno 59531 fotografických evidenčních jednotek

Poškození vodou a bahnem – typy: mechanické, biologické, chemické

Mimo jiné poškozeno 5,56 bm fotografií J. V. Daneše

*Skleněné fotografie
naložené ve vodní lázni*

*Poškození emulzní
vrstvy na pozitivěch
(rozmrazování
slepených
fotografií)*

*Budovy Archivu AV ČR,
Bohnice, V Zámčích 56*

VODA = jedno z největších rizik

Voda = transportní médium pevných částic (mechanické poškození) a mikroorganismů (plísně, bakterie – zmatnění povrchu, ztráta obrazu)

Voda = rozpouštědlo barev, inkoustu apod.

Chemická degradace, bobtnání citlivé vrstvy, její rozpouštění a odlupování

Sport Havajců „surf riding“ /jízda na vlnách/, Havaj

(skleněný diapositiv, původně kolorováno; foto: R. J. Baker, před 1923, 8,5 x 8,5 cm, č. 428/18)

Katalogizační záznam snímku v Danešových seznamech

skříňka č. 32

Seznam negativů, diapositivů, fotografií ze sbírky dokumentačního materiálu prof. dra J.V. Daneše.

Havajské souostroví.

č.	Popis	typ	ozn.	pozn.
1	Pohled na Honolulu z vrchu Punch Bowl, Oahu - color.diapos.	S	⊙	2387 fotogr
2	" " " s paluby lodi	"	"	"
4	Residence v Honolulu - Oahu	"	"	"
[5]	Ulice v Honolulu,	"	⊙	"
6	Krajina v okolí Honolulu, Oahu	"	⊙	"
8	Východní pobřeží ostrova Hawaii	"	"	"
9	Osada Leupahoe, historické místo, Hawaii -	"	"	"
13	Domorodci na Hawaii	"	"	"
17	Tanec domorodců " Hula "	"	⊙	"
18	Sport Havajců " surf riding " / jízda na vlnách /	"	⊙	"
[22]	Strom Papaja s ovocem podob. melounům	"	⊙	"
24	Žhoucí lávové jezírko sopky Halemauau, Hawaii	"	"	"
26	Kráter Kilauey se svahu pod Vulcano House,	"	⊙	"
27	V kráteru Kilauey, Hawaii	"	⊙	"
28	" " " " , jiný záběr	"	⊙	"
29	" " " , lávové proudy " Pahoehe "	"	⊙	"
30	" " " , provazcová láva "	"	⊙	"
31	" " " , jiný záběr	"	⊙	"
32	" " " , popraskaná láva " Aa "	"	⊙	"
33	" " " , dutiny v provazcové lávě	"	⊙	"
[35]	Kilauea, lávové fontány za noci	"	⊙	"
36	Žhoucí láva v jícnu Halemauau, Hawaii	"	"	"
[37]	Jezero Žhoucí lávy v jícnu Halemauau v noci	"	⊙	"
[38]	Noční záření sopky Halemauau, Hawaii	"	⊙	"
[39]	V jícnu sopky Halemauau,	"	⊙	"

REKONSTRUOVÁNÍ POŠKOZENÉ SBÍRKY

Cca 95 % zatopených fotografií v neoznačených obálkách; výjimečně originální popiska

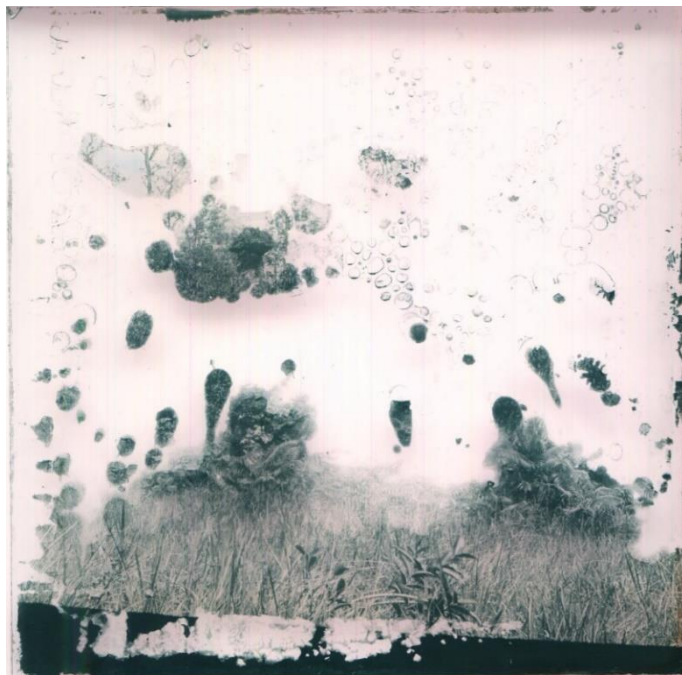
Nepopsané obálky a fotografické desky → **Porovnávání záběrů s reprodukcemi v cestopise, fotografiemi na papírové podložce, nezatopenými skleněnými deskami a dochovanými strojopisnými seznamy**

Poškozeno 962
skleněných
fotografií z cesty
kolem světa

Zpětně zařazeno
298 negativů a
257 diapozitivů

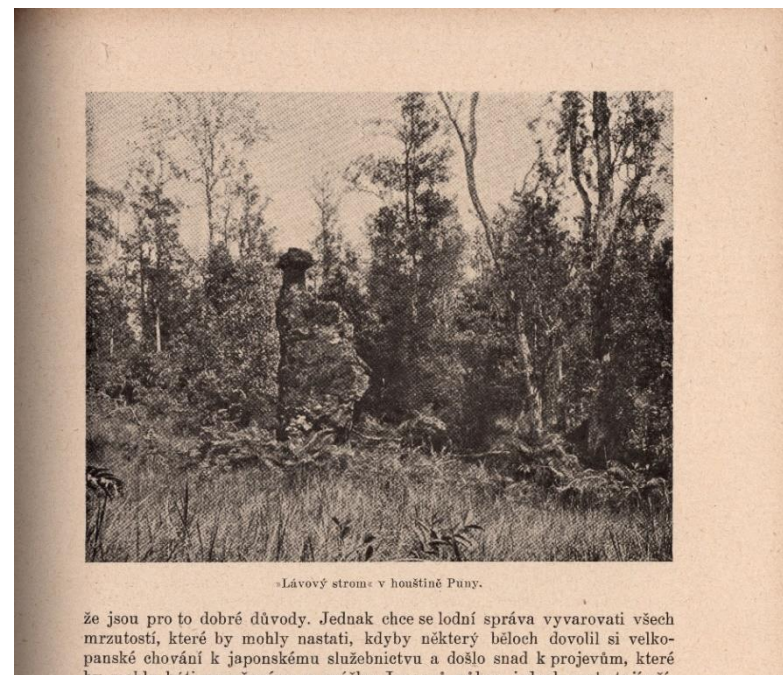
Skleněný diapozitiv
poškozený vodou,

**určení lokality,
obrazu?**

„Lávový strom v
houštině u Puny, Havaj

(č. 428/51)

„Lávový strom“ v houštině Puny.

že jsou pro to dobré důvody. Jednak chce se lovní správa vyvarovati všech
mrzutostí, které by mohly nastati, kdyby některý běloch dovolil si velko-
panské chování k japonskému služebnictvu a došlo snad k projevům, které
by mohly býti považovány za úspěchy. Japonské náhky, jednak nepobízejí ať

Reprodukce
v *Danešově*
cestopise

2. díl, str. 447

1920–1923
Jiří Daneš
fotografuje
na cestě
kolem světa

1938

1966 archiv
kupuje část
fotografické
sbírky

1968

T | Ý | D | E | N | V | T

1918

1948

2002 povodně
zasáhly Archiv
AV ČR

1989

2018

2016–2018
MÚA AV ČR
rekonstruuje
Danešovu
fotografickou
sbírku

múa

Akademie věd
České republiky
Strategie AV21
Špičkový výzkum ve veřejném zájmu

Děkujeme za pozornost.
A teď hurá do praktické činnosti!